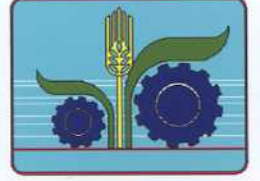

T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ
TARIM MAKİNALARI BÖLÜMÜ

DENEY RAPORU

RAPOR TİPİ : UYGULAMA

RAPOR NO : 2011-860/EKM-42

SÖNMEZLER Tarım Makinaları San. ve Tic. Ltd. Şti.
SD 3000 TD Üniversal Hububat Ekim Makinası
(Çekilir tip, Gübresiz)

2011
ADANA

Yapımcı Kuruluş : SÖNMEZLER
Tarım Makinaları Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Ceyhan Yolu 10.km Çimento Fabrikası Karşısı P.K 315
İncirlik / ADANA
Tel: 0 322 3329734 Faks: 0 322 3379667

Deney İçin Başvuran Kuruluş : SÖNMEZLER
Tarım Makinaları Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

Deneyi Yapan Kuruluş : Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları
Bölümü - ADANA

Deney Yeri : Tarım Makinaları Bölümü Laboratuar ve
Atölyesi

Deney Rapor No : 2011-860/EKM-42

Deney Tarihi : Eylül 2011

Deney Yapılan Makinanın;

Adı : Üniversal Hububat Ekim Makinası
Gübre Düzeneksiz Çekilir Tip SD-3000 TD

Markası : SÖNMEZLER

Deney Tipi : Uygulama

Deney Konuları : 1- TANITMA
2- DENEY YÖNTEMİ
3- DENEY SONUÇLARI
4- SONUÇ ve KARAR

1. TANITMA

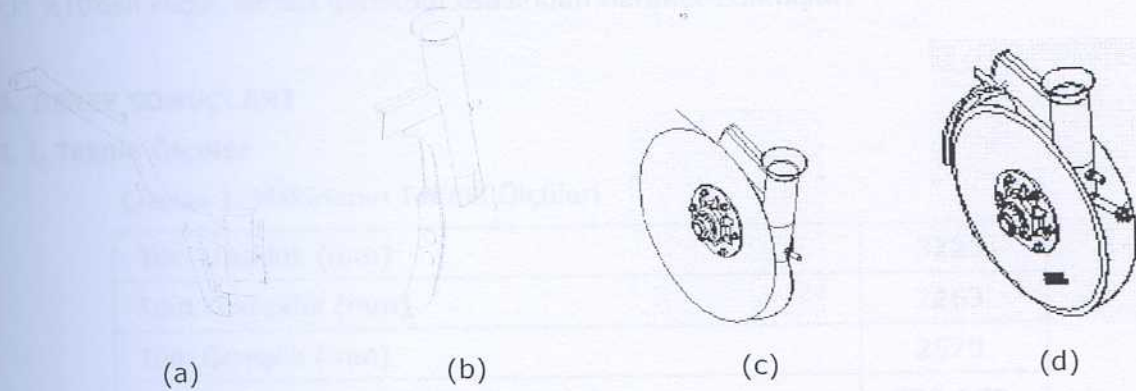
Sönmezler Tarım Makinaları Sanayi (Adana) yapımı "Gübre Düzeneksiz Çekilir Tip SD-3000 TD Ünlversal Hububat Ekim Makinası", 25 adet ekici (balta, çizel, tek diskli veya çift diskli) ayaklı, efektif iş genişliği 3.0 m, tohum ekici düzeni dişli makaralı tipinde olan ve bir çift lastik tekerlek üzerine bindirilmiş kombine bir ekim makinasıdır.

Sönmezler yapımı ekim makinası ekim normu ayarı 0-65 kg/da aralığında 14 kademeli olarak, sandık tabanındaki tohum çıkış deliği altındaki tohum hücreleri içinden geçen altıgen kesitli bir mil üzerine yerleştirilen, bu mille birlikte dönen ve tohum hücresi alt açıklık hacmini ayarlayan bir mekanizma ile sağlanmaktadır. Ayrıca gidiş yönüne göre tohum sandığının sağ tarafında bulunan bir dişli kutusu aracılığıyla tekerlek-ekici ünite arasındaki transmisyon oranı değiştirilerek kademeli olarak ekim normu ayarlanmaktadır.

Tohum ekici düzen değişik tohumları ekebilen dişli makaralı tiptedir. Böylece, bu makina ile hem sebze hem de kültür bitkisinin tohum ekimi yapılabilir. Böylece, bu makina ile hem sebze hem de kültür bitkisinin tohum ekimi yapılabilir.

Tohum ekici düzen hareketini makinanın önünden bakıldığında sol tekerlekten zincir dişli sistemi yardımıyla almaktadır. Hareket dişli kutusuna iletilmektedir ve kutuya bağlı bir kol yardımı ile hareket iletim oranı değiştirilmektedir.

Ekim makinasında isteğe bağlı olarak ekici ayaklar, balta, çizel, tek diskli veya çift diskli olarak kullanılabilir (Şekil 1).

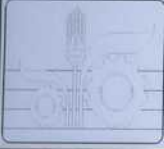
Şekil 1. Ekim makinasında kullanılan çizi açıcı ayak tipleri (a-balta, b-çizel, c-tek disk, d-çift disk)

Ekici ayakların baskıları bir yay yardımı ile sağlanmaktadır. Ön ve arka tarafta bulunan ekici ayakların aynı derinliğe ekim yapması amacıyla yaylar bir kare profile kelepçelerle bağlanmıştır.

Tohum boruları teleskopik biçimde veya düz şekilde kullanılabilir. Teleskopik borular, ekici ayaklar herhangi bir yüksek yere geldiğinde veya alçaldığında esnemekte ve iç içe girmektedir. Böylece, herhangi bir bükülme olmadığından tohum borusunda kesit daralması oluşmamaktadır.

Ekim makinasında iki adet teleskopik, hidrolik kontrollü, diskli tip markör

bulunmaktadır. Makina bir çeki oku yardımıyla çekilir tip olarak kullanılabilir. Makinada yaylı tip veya zincirli tip kapatıcılar kullanılabilir.

2. DENEY YÖNTEMİ

2.1. Genel

Deneyler laboratuvar koşullarında yürütülmüştür. Tohumluk olarak "Bal Atıla" buğday tohumları kullanılmıştır.

2.2. Laboratuvar Deneyleri

2.2.1. Ekim Normunun Saptanması

Ekim makinası 3.6, 5.4 ve 7.2 km/h ilerleme hızlarında hareket ettirilmiştir. Ekici ayaklar altına konulan toplama kutularında, tekerleğin 20 devrinde tohum miktarı toplanmıştır. Toplanan tohum miktarı tartılarak ekim normu hesaplanmıştır. Ekim normunun değiştirilmesinde tekerlek ile ekici ünite arasındaki hareket iletim oranının değiştirilmesi esas alınmıştır.

2.2.2. Ekici Ayaklar Arası Tohum Dağılım Düzgünlüğünün Saptanması

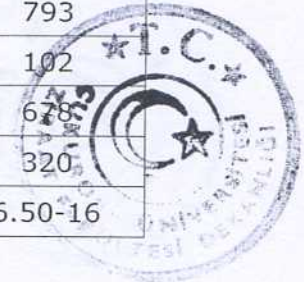
Ekici ayaklar arasındaki dağılım düzgünlüğünün saptanmasında varyasyon katsayısı yöntemi kullanılmıştır. İyi bir ekim makinasında varyasyon katsayısının tohum için %10'dan küçük olması gerektiği esastan hareket edilmiştir.

3. DENEY SONUÇLARI

3.1. Teknik Ölçüleri

Çizelge 1. Makinanın Teknik Ölçüleri

Tüm Uzunluk (mm)	3225
Tüm Yükseklik (mm)	2263
Tüm Genişlik (mm)	2579
Toplam Ağırlık (kg) (ayak tipine göre)	820-970
Ekici ayaklar arası uzaklık (mm)	140
Tohum deposu hacmi (dm ³)	602
Balta ayak uzunluğu (mm)	793
Balta ayak genişliği (mm)	102
Balta ayak yüksekliği (mm)	678
Disk ayak çapı (mm)	320
Tekerlek ölçüleri	6.50-16

3.2. Tohum Deneyleri

Yapılan laboratuvar deneylerinde makina ilerleme hızı ve ekim normu ayar kademelerine göre elde edilen sonuçlar Çizelge 2'de verilmiştir.

Çizelge 2. Ekim Normu Değerleri (kg/da) ve Varyasyon Katsayısı (%VK)

İlerleme Hızı (km/h)	Ayar Kademeleri			
	15	30	45	60
3.6	11.92	22.91	38.13	55.78
5.4	10.80	21.05	33.78	49.88
7.2	10.05	22.26	35.86	54.00
Ortalama	10.92	22.07	35.92	53.22
Std.Sapma	0.94	0.94	2.18	3.03
%VK	8.62	4.28	6.06	5.69

Denemeler sonucunda ekim makinasında ekim normu varyasyon katsayısı Çizelge 2'de görüldüğü gibi %10'un altında hesaplanmıştır.

4. SONUÇ

Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü, SÖNMEZLER Tarım Makinaları Sanayi ve Ticaret Ltd. Şirketi yapımı "**Gübre Düzeneksiz Çekilir Tip SD-3000 TD Ünlversal Hububat Ekim Makinası**" nın kullanma kolaylığı, emniyeti, iş verimi, ve diğer teknik özellikleri ve beklenen işlevi yerine getirmesi açısından tarıma uygun bir makine olduğuna karar vermiş ve **OLUMLU** rapor vermeyi kararlaştırmıştır.

DENEY KURULU:

Doç. Dr. Zeliha B. BARUT

Arş. Gör. Ömer EREN

Arş. Gör. M. Murat TURGUT

Bu rapor 6 sayfadan oluşmaktadır.

Bu Deney Raporu 12.09.2011 ile 12.09.2016 tarihleri arasında geçerlidir.

12.09.2011

Prof. Dr. Emin GÜZEL
Bölüm Başkanı

Yukarıdaki imzaların Deney Kurulu üyelerine ait olduğu onaylanır.

12.09.2011

Prof. Dr. Ayzın KÜDEN
Dekan

